

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ภาพยนตร์เข็มเครื่องควหาวน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง รู้เลิศรสครบสำรับ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ภาพยนตร์เข็มเครื่องควหาวน
รายวิชา ภาษาไทย ๑ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความเป็นมา

ภาพยนตร์เข็มเครื่องควหาวนเป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยสันนิฐานว่าทรงพระราชนิพนธ์ขณะดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทรในรัชกาลที่ ๑ โดยมีพระราชประสงค์เพื่อชมฝีพระหัตถ์การทำเครื่องเสวยของเจ้าฟ้าหญิงบุญรอด ซึ่งภายหลังคือ สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินีในรัชกาลที่ ๒

อนึ่ง มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ระบุว่า บทพระราชนิพนธ์ภาพยนตร์เข็มเครื่องควหาวนพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยทรงพระราชนิพนธ์ไว้สำหรับเหเรือเป็นการส่วนพระองค์หรือเรียกว่า “ เหเรือเล่น ” แต่ภายหลังในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้พนักงานอันเชิญบทพระราชนิพนธ์ภาพยนตร์เข็มเครื่องควหาวนมาใช้ในพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนพยุหยาตราทางชลมารค

ผู้แต่ง

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ ๒)

ประวัติผู้แต่ง

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยเป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๔ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชกับสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี มีพระนามเดิมว่า “ ฉิม ” ประสูติเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๓๑๐ เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๕๒ ขณะพระชนมายุได้ ๔๒ พรรษา และเสด็จสวรรคตในปี พ.ศ. ๒๓๖๗

พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทรงมีพระปรีชาสามารถในหลายด้านทั้งศิลปะและดนตรี อีกทั้งยังทรงเป็นกวีที่ทรงพระราชนิพนธ์วรรณคดีวรรณกรรม และบทละครอันทรงคุณค่าไว้มากมาย ทำให้องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (UNESCO) ประกาศยกย่องให้ทรงเป็นบุคคลดีเด่นของโลกด้านวรรณกรรม เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๐

- จุดประสงค์ในการแต่ง**
๑. มีพระราชประสงค์เพื่อชมฝีพระหัตถ์การทำเครื่องเสวยของเจ้าฟ้าหญิงบุญรอด ซึ่งภายหลังคือ สมเด็จพระศรีสุริเยนทราบรมราชินีในรัชกาลที่ ๒
  ๒. เพื่อใช้เป็นบทเหเรือพระที่นั่งเวลาเสด็จประพาสส่วนพระองค์

ลักษณะคำประพันธ์ โคลงสี่สุภาพ ภาพยานี ๑๑